

Divendres, 25 de febrer de 2005, Aula 101 UB

Seminari 5

El risc en la societat global i l'educació

Josep Maria Rotger (professor UB)

Proposat per Universitat de Barcelona

Ponència

La globalització està plantejant nous elements de risc i d'incertesa en la societat. Com a conseqüència, l'escola, com totes les institucions socials, necessita adaptar-se als nous reptes plantejats per a continuar treballant per a una societat més igualitària, laica, intercultural, participativa i democràtica.

És en aquest context, on el món educatiu ha engegat un procés de reflexió que ha de permetre dotar a l'escola de totes aquelles eines que permetin donar una resposta més eficaç als reptes que es deriven de la globalització. Tanmateix, la constatació que la societat actual està immers en un paradigma social marcat pel risc i la incertesa obliga a revisar la pròpia escola.

Actualment l'escola, fruit de la societat racional i il·lustrada, ha entrat en una crisi de legitimitat que dificulta la seva tasca educativa. Aquesta situació es dona principalment per a una falta de legitimitat tant del professorat, que ja no ostenta l'exclusivitat de la transmissió del saber, com de la ciència i dels coneixements positivista. Dos factor als quals s'hi ha d'afegir un augment de la complexitat social i de la diversitat cultural que posa en tensió l'educació estàtica i els mètodes pedagògics tradicionals.

Davant d'aquesta situació, l'escola ha de deixar d'anar a remolc i centrar els seus esforços en fer partícip a tots els actors implicats en l'educació i arriscar-se amb una educació més dialògica i crítica. Només d'aquesta forma es podrà donar una resposta eficient als nous reptes que la societat globalitzada ha generat en el si de la comunitat educativa.

Debat

En un primer moment el debat es centra en la necessitat de l'escola a obrir-se a l'entorn. Així, per abordar aquest procés, cal apostar decididament per a dialogar amb la resta d'agents que intervenen en les dinàmiques educatives i, especialment, implicar

als pares i mares per que es sentin partícips i corresponsables de l'educació dels infants i joves. Paral·lelament, l'escola ha de tendir a convertir-se en un pont que connecti tan les diferents realitats educatives com les persones, col·lectius i agents que intervenen en l'educació.

Es parla de la necessitat d'apostar pels centres educatius davant del centres d'ensenyament. Un procés que ha de finançar-se mitjançant la democratització de l'escola i fent particip a l'alumnat en alguns camps de decisió. D'aquesta forma els alumnes es sentiran representats com a subjectes i serà causa de motivació. Altrament s'aposta per trencar amb les barres actuals que separen a l'alumnat del professorat tot modificant la rigidesa física de les aules actuals.

Per un altre costat, es considera necessari transmetre uns coneixements bàsics per permetre a l'alumnat desenvolupar i finançar un esperit crític. L'objectiu és donar a l'alumnat les eines per afrontar l'enorme quantitat de coneixements i informacions que reben al llarg del dia, especialment a través dels mitjans de comunicació.

Per últim, es rebutgen les polítiques educatives que aposten per la segregació de l'alumnat amb dificultats d'aprenentatge ja que no permet al conjunt del grup entrar en contacte amb la complexitat social que caracteritza l'escola i la societat.